

mácnosti a domácnosti penzistů. Zřejmě nej-
dále ve vytvoření srovnatelného systému so-
ciálního bydlení se systémy běžnými v zemích
EU je Polsko, které v polovině 90. let přijalo
rozsáhlý balík zákonů umožňující i existenci
bytových asociací. Z vystoupení polských
referujících pak bylo zřejmé, že se zavedení
nového systému ukázalo být zatím jako velmi
úspěšné. Mimo prezentace jednotlivých účast-
níků se seminář soustředil rovněž na diskusi
směřující k hledání ideálního modelu sociální-
ho bydlení v podmínkách transformujících se

zemí; zazněly jak argumenty odsuzující jaký-
koliv systém sociálního bydlení, tak argumenty
pro určité specifické provozovatele sociálních
bytů. Výsledek diskuse poslouží jako odrazový
můstek dalšího semináře, který proběhne
v rámci konference *European Network for
Housing Research* ve Varšavě příští rok.
Všechny příspěvky budou publikovány ve
sborníku v anglické verzi na začátku příštího
roku.

Martin Lux

Symposium „Civil Society Revisited“

Ve dnech 2. až 4. listopadu tohoto roku uspo-
řádalo Transregionální centrum pro studia
demokracie ve spolupráci s katedrami sociolo-
gie a politické vědy na Graduate Faculty – New
School University v prostorách Graduate Fa-
culty v New Yorku mezinárodní symposium
Civil Society Revisited. Úvodní slova pronesl
polský historik a politický myslitel Adam
Michnik – šéfredaktor deníku *Gazeta Wybor-
cza*. Symposia se účastnili odborníci z oblasti
sociálních věd z mnoha akademických praco-
višť – Austrálie, České republiky, Chorvatska,
Izraele, Polska a USA. Symposium bylo roz-
děleno do dvou pracovních dní a celkem do tří
tematických okruhů, po každém okruhu násle-
dovala diskuse. První okruh organizátoři sou-
hrnně nazvali *Znovuobjevená občanská společ-
nost – představy a případové studie*, druhý
Občanská společnost a významy roku 1989 a
konečně třetí *Občanská společnost v období po
studené válce: Obhájci a kritici*.

Mnoho přednášek vzbudilo zaslouženou
pozornost a rozproudilo odbornou diskusi, do
níž se zapojoval velký počet účastníků – nejen
z řad dalších akademiků, ale především z řad
studentů.

V této stručné zprávě se budu věnovat
pouze třem z mnoha zajímavých přednášek,
které v průběhu dvoudenního zasedání zazněly.
Elżbieta Matynia, ředitelka Transregionálního
centra pro studia demokracie, se ve svém refe-
rátu *Ztracený poklad Solidarita* věnovala hnutí
Solidarita, které v letošním roce oslavilo 20.
výročí svého vzniku. Fenomén jménem Solida-

rita byl již bezesporu popsán mnoha odborníky,
přesto byl pohled Elżbiety Matynii v mnoha
ohledech podnětný a inovativní. Hnutí Solida-
rita bylo ve své době ve střední Evropě zcela
ojedinelé. V průběhu své existence prodělalo
mnoho změn, avšak vždy bylo obtížné je zařa-
dit. Solidaritu jistě nelze považovat za politic-
kou stranu či odborový svaz, nebo za pouhý
nástroj změn. Solidarita je z pohledu E. M.
sociálním hnutím a změnou samou. Tato zmé-
na však v posledních letech prochází dlouhotr-
vající krizí, která se může stát i smrtelnou agó-
nií.

Radim Marada z Masarykovy univerzity
v Brně se ve své přednášce *Občanská společ-
nost: zastupování a zastupování* věnoval pro-
blému sociální soudržnosti, který považoval za
klíčový v kritickém pohledu občanské společ-
nosti na své vlastní instituce. Občanské institu-
ce a neziskové organizace především slouží
podle R. M. jako nástroje občanské společnos-
ti. Jeho vymezení občanské společnosti vychá-
zelo z antropologického pojetí, které se jevilo
na rozdíl od sociologického jako širší.

K pravděpodobně nejzajímavějším před-
náškám patřil teoretický referát Marie Markus
z University of New South Wales – *Slušná
společnost a/nebo občanská společnost*. Maria
Markus se pozastavila nad přílišným využívá-
ním a snad i zneužíváním pojmu občanská
společnost. V posledním desetiletí byl pojem
občanská společnost zmiňován velmi často
snad ve všech pádech a souvislostech. To však
přispělo k vytvoření jakéhosi vakua ve vyme-
zení pojmu jako takového. Občanská společ-
nost se tak v mnoha případech stala mylně
synonymem mravní společnosti, tou však není